

Donya Carme Karr,
autora de **ELS IDOLS**

Els idols
Els idols
Els idols

Avuy comença a publicar-se
aquesta obra de gran èxit

Les nostres escriptores al teatre

Entre'ls primers llibres que publicà la Victor Català hi figura una col·lecció de 4 *Monòlechs* magnífics que no sabem que s'hagin representat encara. Aquesta eminent escriptora sempre ha mostrat predilecció pel Teatre. Ella sol concòrrer a les estrenes y no deixa d'assistir may a les representacions que donen a Barcelona, de tant en tant, companyies estrangeres. Sovint s'ha dit que la Victor Català entregaria al públich drames y comedies importants... Fins ara no s'han confirmat aquestes remors, en quant a la estrena; però ens comuniquen persones enterades que, efectivament, la Victor Català té escrites varies hermoses produccions escèniques.

Fa algú temps obtingué èxit memorable, a Romea, l'obra de un'altra distingida escriptora. Ens referim a la Palmira Ventós (Felip Palma) que ab la estrena de *Isolats*, afermà el seu bon nom literari. *Isolats* ha recorregut en triomf els principals escenaris catalans enduent-se'n al grós públich y plavent moltíssim als intel·ligents. De poques produccions podríen, ab més justícia, fersen elogis tant entusiastes.

L'enrenou del poble, de la mateixa senyora Palmira Ventós obtingué, quan s'estrenà, un bon èxit. Aquesta obreta fou inclosa en la Biblioteca de DE TOTS COLORS seguint la merescuda acceptació.

L'autora de *Isolats* també aquesta temporada ho provat fortuna. El drama *La forsa del passat*, sòlid de construcció, ferm de llenguatge, intens y emocionant, si bé no assolí un triomf sorollós, merescué, en general, el respecte de la crítica y la consideració del públich. Y n'hi hauria prou ab aquestes obres perque la Palmira Ventós fós considerada, no sols com una ferma esperansa de la nostra literatura dramàtica, sino com una esplèndida y envejable realitat...

Un altre nom prestigiós deu afegir-se encara a la gloriosa llista de les nostres escriptores teatrals. Donya Carme Karr (L. Escardot) se'l comensà a merèixer ab el diàlech *Raig de sol* y se l'ha ben guanyat ab la seva darrera estrena. El quadre *Els idols*, que aplaudeix el públich de Romea, ab tot y les seves curtes dimensions, val per una pila d'actes acertats.

Perque en aquesta producció cap dificultat hi es defugida y tota inutil tradició trencada. Perque *Els idols* son un nou y acertadíssim intent de comedia ciutadana, enginyosa, fina, culta y plena de modernitat...

El públich comensà a escoltar un xich sorprés aquelles escenes apacibles, suaus, *barcelonines*; (de la Barcelona d'avuy, que be deu tenir les seves costums, els seus ambients, les seves lluites, els seus sainets y fins les seves tragedies... per més que sembla, de vegades, que'ls nostres autors no se n'adonguin gaire...)

...Y desseguida s'establí entre l'escenari y els espectadors aquella corrent de simpatia, de solidaritat, qu'es el secret dels èxits sorollosos. Perque ja les paraules no's dèyen en la buidor, declamatories; sino que eren recullides y meditates y compreses pel públich a qui anaven dirigides.

Y, durant la representació, haurien oit comentaris divertidíssims—com si l'autor ens comprometés graciosament y ab bonhomia divulgant, a fi de bé, secrets molt intims;—y haurien vist somriure l'espos a l'esposa y l'enamorat a la enamorada, com si de sobte s'hagués fet una piadosa claror sobre certes flaqueses humanes que, tot y sentne condemnades, ne resultessin al ensemps redimides per una

voluntaria confessió mereixedora de indulgencia plenaria ..

Y finí la representació de l'obra esquisida y encisadora de feminitat, entre murmulls de aprovació entusiasta y ab un afany, en el públich, de premiar la subtilíssima labor de la delicada escriptora. Aixís, foren càlids y fervorosos els aplaudiments y plens de desitg de que l'autora sortís a rèbles... Ella, modestament, va fernos dir que no's trobava a l'escenari—«La senyora Karr—va notificarnos, somrient, en Puiggarí,—*diu que no's troba a l'escenari*».

Benvinguda ha estat aquesta petita joia literaria en el nostre nostre Teatre! Y que no sigui la darre ra que'ns ofereixi la piadosa ironia, de la escriptora que firma L. Escardot.

Y que'l triomf femení de *Els idols*, decideixi a la Victor Català a no guardar en tant secret el seu Teatre y a la Felip Palma a escriure uns altres *Isolats* magistrals...

Convé, es indispensable, que tant notables escriptores aportin el seu talent a la prosperitat del nostre Teatre! El públich els hi demana y nosaltres, que les coneixem y sabem lo molt y bo de que son capasses, podríem exigilshi...

Siguen donchs aquestes ratlles, y la publicació de *Els idols* en la

nostra Biblioteca, nou testimoni de la satisfacció que'ns causa veure lluitar gloriosament, en el Teatre, a les nostres escriptores més distingides.

CORREU DE PARIS

D'Annunzio, més d'Annunzio, altre cop d'Annunzio y encara d'Annunzio. D'Annunzio a París es com la flameta de la inspiració del Sant Esperit, però no l'acaben de creure. Escàndoll.

D'Annunzio vingut a París pera escriure en francès la tragedia *El martiri de Sant Sebastià*, no viu a la capital de la República. Ell, el poeta qui sembla tenir per norma que'l viure cotidià ha de esser també una obra d'art, ha escullit per demora el reyal lloch de Versailles. Y desde allí estant fá parlar d'ell a tot París.

En d'Annunzio te una pose molt francesa y davant del mon parisench sab perfilarse y enlairarse. Si no fos el patriotisme francès ningú parlaria de Rostand. La gracia d'annunciana pesa sobre la capital francesa. Als cotxers y a les modistes es arribada ja la fama del poeta italià que viu a Versailles voltat de les reproduccions de totes les imatges dels martiris de Sant Sebastià que han fet tots els pintors del mon.

Crech que la fama es certa.

Les habitacions que ocupa d'Annunzio prop del Trianon, están plenes d'imatges de Sant Sebastià.

Sols d'aquesta manera, diu el poeta, la meua inspiració hauria pogut trovar el misticisme que anima tota la meua tragedia.

Trevalla en un despatx quiet, quals finestres donen a ignorats recons frondosos dels aristocràtics jardins que Maig orna ab frescos somriures de fulles y adormidors bronzirs d'abelles daurades. Quan les reyls cascates y surtidors funcionen a la finestra del poeta arriba la magestuosa y aristocràtica remor com una benedicció qu'enlaira l'esperit en elegant volada.

Més jo'm pregunto, si l'obra està en ensaig, quin treball fa ara'l poeta? Per què l'imatge de Sant Sebastià s'ha de reproduhir sempre davant sos ulls en tantes formes y maneres com l'hagin somniat els pintors d'altres temps?

Diu que en *El martiri de Sant Sebastià* d'Annunzio ha buscat fer revivre liricament tota la plasticitat que'ls pintors mitgevals donaren als màrtiris el gloriós adolescent.

Celui qui plus m'aime, plus me blesse.

«Aquell qui més m'estima més me fe-
reix».

Heusaquí, segons el poeta, l'essencia espiritual de la seva tragedia.

En quant a la forma se diu que es la d'un drama sacro y d'Annunzio recalca molt el misticisme que ha sentit durant la composició de *Le Martyre de Saint-Sebastien*, ja celebre abans d'hora.

Y en això del misticisme d'Annunzio no es gaire cregut. Tothom creu que ell haurà fet un quadro hont la poesia del dolor será puntxanta com un fibló, hont arribará a expressarse potser la sensualitat del torment per un fogós amor espiritual però un drama místich, se'n dupte.

Y acaba d'augmentar semblants sospites el fet de que d'Annunzio ha escullit pera encarnar el seu Sant Sebastià a la jove actriu Mlle. Rubinstein. Fins escàndol y tot ha prosseguit a n'aquesta designació, car se parla de que l'actriu deurà aparèixer nua, lo qual pot ésser una terrible profanació.

Més d'Annunzio's defensa. Mlle. Rubinstein es una dòna prima com un adolescent y el poeta te'l secret escènich-pera pairarla de tot escandol. La seva obra es mística, en devades hi cerquin res més, donchs, que misticisme.

Ademés, ell ha seguit al compondre *Le martyre de Saint-Sebastien* el model dels autes sacramentals italians y francesos de l'etat mitjana. Ja es sabut, donchs, que en la seva representació no hi podien pendre part les dònes y's veyia sense escandol, donchs, que un diàcono fes el paper de Maria. A la diòcesis de Rouan, per exemple, les santes Maries eren representades per (*tres diaconis canonici... Ad similitudinem mulierum*) que ajudaven, además, al sagrat part de Maria. Y ningú veyia profanació, ni burla, en aquella grotesca combinació. Perqué donchs s'escandalisen are si una artista eminent, voltada de tot el progrés escènich, vindrà a donar al públich la mística impressió del sofrir heroich per l'amor a Crist?

Veurem, veurem.

LOGE.

La barqueta

Marina

—Llampus, maliatsiga jo! qu'aixis me trenqués la nou del coll y qu'els diables del infern s'emportessin l'ànima d'aquesta march que tant-de-bò que s'assequés y maliatsiga...! qu'aixis tots els arreus se tornessin cendra, llampus y rellampus...! maliatsiga!...

Aixís s'esclamava un ballet esparracat d'uns onze anys, mullat fins als genolls ab la faixa penjant, els punys closos y amenassants, els ulls brillants, ab la primera núa, pantejant de tant córrer com

un esperitat per la platja, rebent les caricies de les onades que, creixent y fonentse pera ressortir ab més braó, se debatten a sos peus.

—Vàlgam Sant Damià y familia màrtir!

—¿Què tens, Finet?

—No m'ho pregunteu, Queló, que tinch rabia de mi mateix, maliatsiga jo...!

—¿Sabs que fins m'espantes? ¿Què't passa? ¿què potser no has vist la galindaina?

—No feu bromes, Queló, no feu bromes, que's tracta de coses series!

Una forta riallada del Queló, acullí les carreres paraules:

—Noys...! Congre, Xena, Diri...! Veniu, si voleu veure al Finet dantme lissos de formalitat!

¡Ay, vatúal! ¡Are vejau quin cos de Sant Jordi!

Als pochs moments el ballet espitregat se trobava voltat dels pescadors que bromejant l'incitaven a que parlés no conseguint més qu'excitarlo, rient de sa desesperació.

—Llampus y rellampus, maliatsiga!

—Vaja, acabaràs d'un cop?—digué un d'ells,—¿què tens?

Llavors el Finet, un xich més calmat, esguardá fixament al que li preguntava y mormolá:

—La barca, maliatsiga, la barca...! la bar...

La paraula comensada acabà ab un singlot y fet una mar de llàgrimes, continuà:

—La barca, llampus, que s'ha partit! Ha topat ab unes roques... ha estat una estona surant, y després... maliatsiga! la march l'ha engolit...!

Les cares somrientes dels pescadors s'entofosquien com per encant.

—Bon Deut—digué un sardinaler—

—Es dir qu'es a fons? Pro... jah, no; no pot ser...!

—Si, Surat, si...—prosseguí plorant el Finet.

—Esplicat més, perque jo, Deu me valgui, no ho acabo d'entendre!

—Veureu, donchs: estava jo ab la Layons allà vora la «Santa Cristina» jugant ab uns barnois que m'havia trovat...

—Qui diu trovat, diu afanat,—interrompé'l Sebó.

—No, noy, no; trobats y ben trovats, llampus! Donchs sí, ella estava apariant les xarxes y ls arreus de son pare y jo jugava, quan de sobte, m'han vingut uns cansaments, un aburrimment...

—Segueix, ja sabem lo qu'es!—contestà un bailet no tant gran com el Finet.

—Donchs; si, meliatsigal jo que m'en vaig amunt... amunt... y allí... allí la barca... la...

Les llàgrimes y ls sanglots no'l deixaven seguir.

—Vaja, Finet, acabaràs d'un cop?

—Donchs, sí... donchs... partida pel mitg... y la vela, tota xopa... s'en ha anat a fons primer y les fustes han surat molta estona... y per fi... s'han entonzat...!

—Prò, nosaltres no havem sentit res! Per què no cridàveu bon Deu?

—Oh, es qu'era passot les roques y...

—Companyes, corremhi potser podrem ser a temps encara... ¡vàlgam Deu!

—No hi aneu, no! Ara ja es tart!

—Bé, prò y ton pare? Y en Mateu?

—El pare y el Mateu! Llampus, no us entench!

—Home, la barca no devia pas anar sola!

—Prò, com dimoni volien que hi anessin?

—A veure si'ns entendrem! La barca, ¿de qui era? ¿No era la de ton pare?

—No... no... si era la meva...!

—¿La teva barca?—exclamaren tots alhora sorpresos.

—Sí... homes, sí... La meva... La meva, llampus! La que'l pare'm va dar pel meu Sant... vàlgam Deu!... La barqueta de fusta...!

Una riallada estrepitosa de tots els pescadors feu estremir al Finet, que no entenien que significava. Tots anaren desfilant d'un a un, mentre'l Finet, arronsantse d'spatlles, s'en anava també, prosseguint sa lletania de «llampus», «maliatsigues» y malediccions a la march, tot fent via platja amunt, mentres les onades joguineres, tornant be per mal, li acariciaven els peus escorrentse mandrosament...

AGUSTÍ ESCLASANS FOLCH.

Un enterro

La nova corregué com un llampech per tota l'encontrada; l'hereu de màs Mari, una de les masies de més nom de tota la conca de Barberà, havia mort.

Arrivà a sa casa de retorn de ciutat aprofitant les vagues dels estudis, y tot just arribat se sentí malalt, y anant de mal a pitjor, morí depressa.

Els seus pares y coneguts se'n dollien molt d'aqueixa mort, perque l'hereu, segons deyen, prometia molt ab sos estudis, era un talent y hauria donat nom a tota la comarca; més, siga perque s'hil feya massa estudiant o perque tal volta seguia'ls molts trenca-colls ciutadans, lo cert era que retornà a sa casa ab la salut malmesa, arribant més tart la mort implacable.

El día del enterrament, a màs Mari semblava, per la gentada de fora casa que omplia'l menjador, que celebrassim una gran festassa.

Els homes de catorze masies al vol, les mes properes, tenien obligació d'anarhi pera portar entre tots el mort al cementiri; les dònies era voluntat seva si hi anaven, però com que'l mort era de masia rica, no varen mancarnhi gaires, perquè un enterro a màs Mari, era com assegurar un bon dinar.

Un cop hi sigueren tots els que tenien d'anarhi per obligació, més els convidats, y tots al redós de la llarga taula del espayós menjador masiench, el bon jayo Pere, pare del difunt, ab llàgrimes als ulls sigué'l primer de pendre caixalada de lo que la Mònica, l'antiga serventa, havia posat sobre la taula per cobrar ànim d'empendre la caminada vers al cementiri.

Tant bon punt el jayo Pere hagué iniciat l'invit, un munt de mans se dirigiren alhora al mitg de la taula, portant quelcom a les boques que semblaven famolenques.

Enllestits que estigueren de fer lo que ells ne deyen «pà y trago» arrivà'l senyor rector ab dos escolanets y un grandassot qui portava la creu, y després de feta la cerimonia, s'organisà la comitiva y tot seguit se posà en marxa.

Quatre dels homes dels de les catorze masies que tenen obligació d'anarhi, caminaven al devant, la gorra treta y portant a pès de brassos per aquells pedregosos camins de montanya el cos mort del jove hereu, tancat dins reforsada caixa negra feta pel millor fuster de vila.

Seguía'l grandassot ab la creu alsada, els dos escolanets y'l senyor rector, qui no parà de murmurar en tot el camí; darrera, seguien silenciosos, mitg plorant, el pare y dos germans del hereu; després la parentela, y a seguit els demés homes y dònies del acompanyament. Darrera de tots, l'últim, caminava concirós el vell pastor de la masia portant a l'es-

patlla un petit escambell pera reposarhi la caixa quan se rellevessin els portadors o quan el senyor rector tingués de cantar alguna oració.

Una hora y mitja caminaren desde màs Mari al cementiri; el capellà no và parar un moment el seu mormuri; el pare y germans no's digueren un mot en tot el camí, y els demés parlaven uns del abundós «pà y trago» tot fent salivera pel dinar que endevinaven, y altres, de la malura dels ceps y de la cullita del blat, la que d'haver plogut a son temps hauria estat plena; mentres, el bon vell pastor, ab el petit escambell a l'espatlla, s'afanyava caminant perquè'l seguici del enterrament no'l deixés massa enrera.

Ja prop mitg día, ab un sol que enlluernava, arrivaren al cementiri, les campanes no havien parat de fer ressonar per l'espai la seva tonada igual, monòtona, entristidora de desde que'l campaner els havia vist aparèixer al cim de la serra de l'altre part del torrent. En mitg de l'herba que boy de l'alsaria d'u home havia crescut arreu dintre'l cementiri, s'hi obria'l sot de deu pams de fondaria, que com boca de monstre famolench esperava la reforsada caixa negra.

Devant la porta del cementiri, arracerat al portal de sa casa, prenía'l sol el jayo campaner, pare del qui ara tocava les campanes; l'avi campaner era ja tulit, tota la seva feina d'ara era menjar, dormir y pendre'l sol; son cos de tant vell era acotat, la testa blanca se li decantava cap a terra com si aquesta ja'l reclamés. Mentres els anys de sa llarga existencia de campaner n'havia vist molts d'enterraments, però no'n recordava cap de seguici tant nombrós com el de l'hereu de màs Mari.

Reposada la caixa sobre'l petit escambell, el capellà digué l'oració darrera se-

guit de tota la gent, que ab llurs gorres a les mans, feyen cara sèria.

Baixada la caixa al fons del clot, tot seguit el fosser comensà a tirarhi palades de terra que feyen desaparèixer la negror de la caixa de la vista dels parents y conegurs dels qui enterraven.

Prompte la terra sigué a nivell, no quedant dintre del cementiri altra senyal d'aquell enterro, que la clapa d'herba que mancava en aquell tros ahont sigué fet el sot. Els parents y convidats, acabada del tot la trista y llarga cerimonia

anaren desfilant dirigint llurs passos de retorn a màs Mari, ahont la vella serventa Mònica'ls tindria preparat l'alimentós dinar.

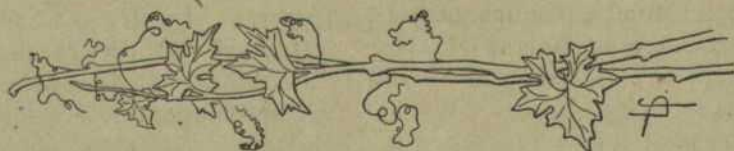
Algú al eixir del cementiri digué al tultit avi campaner:

—Ja ho veyeu, avi; hereu y jove, y també li porten.

El jayo, esforsantse en aixecar sa acotada testa replicà:

—Si, què hi voleu fer...; de tots moados, val més ell que jo...

P. GALIMANY PARULL

A vos, gardenia altiva

Després que us he revist ab eixos ulls de fada;
després que m'he encisat ab vostres bucles d'or,
en el cor he sentit, princesa, una fiblada,
y, no se com, alhora, he arrencat en un plor.

Era un plor silenciós qu'el recort desgranava
de dies inefables passats en el jardí,
aquell jardí ¿sabeu? que tant vos encantava
y ahont un jorn me daveu aquell perllongat sí.

Avuy tot ha passat. El vostre esguart me mira
vaig despectivament, y al vèurem somrieu.
De l'una banda a l'altre la vostra testa's gira
en un constant neguit... y al fi y del fi'm pregueu.

Mes, vostre prech, senyora, no es aquell prech d'un día
quan el desitg floría en els vostres llavions.
El vostre prech d'avuy consum l'ànima mia
y mata bruscament totes mes ilusions.

—Oh, si us veyal marqués!... Els gelos el consumen.
Aneu; jo us ho demano.—Y ointvos parlà així
tots els recorts d'abans seguidament s'esfumen
y es allavors que'm sembla que may vos conguí.

Oh, no! no son pas vos, oh la gardènia altiva,
la del rostre ideal que havia somniat.
No sou pàs la beutat que, prenent forma viva,
com bàlsem vingué un día vers mon cor llatzerat.

Avuy, tot flirtejant, guarnit el cos de seda,
beseu, potser ab fàstich, uns llavis ja neulits,
y al topar vostra carn ab altra carn, ja freda,
presento que anyoreu aquells plahers infinits

J. DURÓ Y GILI.

ROMEA

Els idols, Quadro escènich en un acte,
per Donya Carme Karr.

En altre lloch del present número ja parlem d'aquesta obra y de la seva significació y transcendència.

Ens cal afegir no més que *Els idols* foren representats ab ocasió del benefici de la notable actriu Montserrat Faura, que posà en escena, ademés, *L'Exministre* den Muntañola y *La Santa* den Martí Giol. En totes aquestes obres hi fou aplaudidíssima la beneficiada, especialment en *Els idols*, ahont hi encarna, ab elegancia y distinció, una sogra d'aquelles que ja no'a corren. Es lo que preguntava en Rusiñol: «Ahont n'hi deu haver fàbrica de senyores tan considerades?».

També la Emilia Baró hi fou festejadíssima en la interpretació de *Els idols*. La eminent actriu conseguí, en curt espai de temps, donarnos una idea completa, detalladíssima y acabada, del cambi que sofreix la jova casada traida,

desde que, en el calor del desengany projecta venjar-se, fins que, ja conven-suda y resignada, resolt oblidar y perdonar de tot cor la lleugeresa de l'espòs... El treball de la Baró y la Faura foru premiat, merescudament pel públich que no va anyorar pas, en la interpretació de *Els idols* la presència de l'element masculí.

Sabem que donya Carme Karr té en preparació una altra comèdia en un acte, *Caritat*, en la qual tampoch intervindran actors.

A veure si, al costat del cèlebre teatre *sense dames*, assistirem aviat a la creació del teatre *sense actors*!

Teatre que, tal com van les coses (ja que es sabut que les nostres actrius solen ser més estudioses que'ls nostres actors) sempre serà un sistema d'estalviar-nos, durant la representació, els clams de l'apuntador.

Projectem, sobre la aplicació de les nostres actrius y la desaplicació y tranquil·litat ja llegendaries dels nostres fres-cals actors, escriure pròximament un

substanciós article de fons digne dels més suculents que s'hagin publicat en aquestes—generalment indulgentes, però també algún cop (quan la cosa s'ho val) acometives,—pàgines.

Tribut al mar, tragedia en un acte, per Ambrosi Carrión.

Heus aquí un escriptor que comensa seriosament la seva carrera de autor dramàtic. *Tribut al mar*, obra de reflexió y estudi — may improvisada — ens ho demostra.

L'Ambrosi Carrión ja es ventatjosament conegut pels llegidors d'aquesta Revista. DE TOTS COLORS ha publicat esplèndides poesies del nou autor dramàtic. En elles ja s'hi manifesta clara tota la vàlua del jove poeta que, no per desconfiar de les seves forces, ans bé per afermarles y fortificarles, se prepara, estudia, treballa pacientment, sempre ab els eterns models literaris davant dels ulls.

Tribut al mar fou un èxit. Potser més literari que de públich, però fou veritablement un èxit merescut y encoratjador. S'escoltà l'obra, de cap a cap, ab atenció y respecte, admirantne la versificació correcte y robusta, el llenguatge sobri y apropiat, l'armònich moviment escènic, la ponderada estructura de la obra y, finalment, capintne el sentit y transcendència... Potser hi mancava, per decidir un èxit sorollós, deixant de banda la inevitable inexperiencia escènica de l'autor, una més adequada preparació del públich y una més acurada presentació y interpretació de l'obra...

Perque la companyia de Romea no's lluhí pas extraordinariament en la interpretació de *Tribut al mar*... Obres com la d'en Carrión — tant apartades de les nostres tradicions escèniques — exigeixen més temps y atenció del que pogueren dedicarhi els actors de Romea.

Un home de bè.—Sainet en un acte de Joan Aler.

Se tracta de una obreta escrita sense altra oretensió que la de fer passar una estona divertida. L'autor ho conseguí presentant algunes figures forsa ben caracterisades que dialoguen discretament y's mouen ab gracia.

Els actors cumpliren y el públich els premià, junt ab l'autor, ab afectuosos aplaudiments.

PRINCIPAL

L'argument de la comedia den Joseph M.ª Closa *Qui del llop parla...* es forsa ben trobat.. Llàstima de desenrotllo que li priva d'obtenir un èxit de durada! Dèiem, en aquesta mateixa secció del número passat, que podriem, sobre les comedies del senyor Closa, explicar una historia de desaprensió y frescura.... Avuy devem afegir, per via d'aclaració, que ab semblants paraules no volíem molestar pas al novell autor, sino que'n's referíem a una nova martingala que s'ha empescat el distingit empressari y xiuladíssim autor dramàtic de la casa. Però en fi: ja ho dèiem també y avuy ho repetim: trobem que no val la pena de insistir sobre lo que tothom sab o sospita...

En aquest teatre hi tingué lloch d'illuns la funció a benefici de la dama jova Josefina Santolaria, tant admirada del públich Barceloní. Se posà en escena, a més d'una aplaudida comedia dramàtica, l'hermós quadro den Juli Vallmitjana *Els Zin-Calós*.

La Fineta Santolaria tingué ocasió de apreciar les moltes y fervoroses simpaties que ha sabut guanyarse ab el seu treball sempre delicat, just y encaixadíssim.

AGRUPACIONS Y SOCIETATS

Havent de sortir el present número el dimecres en lloch del divendres, han quedat sense publicarse moltes ressenyes de Societat d'aquí y de fora que, com de costum, les publicarem en el número pròxim.

—Agrupació Comptal.—Baix la direcció del senyor Illa se representà la xamosa comèdia *D. Gonzalo o l'orgull del gech*. Al anar l'interpretació a càrrec d'aficionats notables com els senyors Estefa, Monné y Vilar no cal dir que sortí arrodonida, sobretot aquestos tres que foren el més aplaudits y que'l públich en diferents escenes els premià ab justos aplaudiments. El senyor Illa molt bé ab la direcció escènica, més desenaixadissim ab el «Nasi». La senyora Cardalda ho feu bé de veres, com la senyoreta Estruch que cada dia se li nota més domini del teatre. El jove senyor Cuadrado, cal que estudihi quelcòm, puig de seguir aixís la seva tasca fora xorca. Els senyors Valls, Estruch (fill) y Prat no fugiren de tó estant en bon nivell per no fer decaure l'intensitat de l'obra. La presentació dolentíssima. La comèdia *Les Carolines* anà com una seda, mereixent menció apart el notable actor còmic senyor Estefa y molt justa la senyoreta Estruch. La concurrència omplia la sala de l'Esquerra del Ensanche.

—Agrupació Catalonia.—Baix la direcció de C. Ventura, representarà aquesta novella Agrupació el vinent dissapte dia 27, les obres: *Mala nit*, *Sirena*, *Lo lliet del capità* y *Brisa llentana* den Francesch A. Blanch, de quina execució ne parlarem la vinenta setmana.

—Foment Artístich.—Diumenge a la tarda tingué lloch una agradosa funció teatral que es vegé bastant concorreguda. *Felicitat eterna* fou ben interpretada pels joves Viñas y N. Perbellini a quins secundaren acertadament la senyoreta Virgili y senyors Forga y E. Perbellini. La comèdia del nostre amic Graells Castells *Per una capa*, va fer riure de debò al públich y fou discretament interpretada per la senyoreta Virgili y senyors Forga, Faura y Perbellini (E.). Fou demanat l'autor qui no sortí a l'escena.

Després s'estrenà el quadret en prosa den Ferrán Forga *El llud negre*. L'obreta sense remontarse a un elevat desitg de pretensió,—mèrit d'un autor novell,—hem de fer constar que està escrita ab forsa correcció y gust escènich: prova que'l públich l'escoltà ab molta atenció per son argument dramàtic y per les situacions d'afecte com el final del quadro. L'autor fou cridat a les taules per rebre'l premi del seu treball concient. Els actors a estones indecisos; hem de lloar solzament a la senyoreta Virgili y senyors Perbellini germans y Faura: els demés fora de caràcter y situació.

Per demà passat *L'oncle rector* y *El bon lladre*. En parlarem.

—Centre Provincial de Lleida.—L'Agrupació «Els Tranquils» representà, davant de nombrós públich, l'obra *Terra baixa*. Ajustadíssima fou la interpretació y els aplaudiments anaren a doll per la bona tasca de la senyoreta Roca, xamosa Fortuny y senyoretas Arnau, Amorós y senyors Nopi, Soriano, Valls, Figuerola y Cañizar. Els conjunts sense oscilació, com també la presentació escènica no mereix la més lleu censura, puig no hi mancava cap detall per la complexitat de la mateixa.

SANT MARTÍ.—Ateneu Obrer Català.—Davant de nombrosa concurrència se representà *El bon policia* y *Juventut*. Abdues anaren ben interpretades per la senyoreta Roca, senyora Vallespi y joves Jordà, Aviñó, Martell, Rodrigo y Climent.

Les escenes de conjunt forsa cuydades y baix la direcció del Sr. Aviñó, director del Ateneu Regionalista del Poble.

SANT ANDREU.—Ateneu Obrer.—Ab motiu del 26 aniversari de sa fundació tingué lloch el dissapte prop passat una gran vetllada artística-literaria-musical. En ella el notable aficionat A. Travesset representà el monòlech den Ferrán Torné *Bojos*. Llegiren poesies els poetes senyors J. Castells y A. Font y Blanch y els senyors E. Campmany, J. Vilà, R. Ramón y M. Cortés.

No cal dir que'ls aplausos es tributaren a dojo.

SANS.—Cine Gayarre.—En mitj de moltes obretes castellanas, se representà'l diàlech *Jugar a casats* ab molta discreció per la senyora Más y el senyor Pla.

Desitjariem que sovintejessin les interpretacions d'obretes catalanes, puigs surten forsa ajustades y el públich las reb ab simpatia.

Círcol de Sans.—L'elench d'aquesta entitat baix l'acertada direcció del notable aficionat Joan Drets, te en projecte pera'l proper dijous dia 25 del corrent, les obres *Papá Ministre* y el sáinet *Lo mestre de mayons*.

Hen parlarem.

BARCELONETA.—Ateneo Marqués de la Mina.—El diumenje prop-passat feu aquesta Societat el drama de l'Iglesias *La Resclosa* que en totalitat assolí bona interpretació, salvant petits defectes inevitables en las representacions de Societats.

En Sansoli-erdier fou el que digué ab més coneixement de causa son paper (David) més la seva esposa en escena no va pas agradarse del tot, aquell abaixament de cap durant tota l'obra (menys en el final) el feya més aviat un jove cansat que no un jove placent tal com deu ésser, y com que això es un defecte que'l públich el comprén, creyem que procurarà esmenarlo; en Dalmau, molt bé fora la rigides de brassos; a n'en Xiqués li recomanem que deixi aquelles mirades de recel, aquell continuat mohiment de seyes y l'accionar quasi sempre ab la mateixa mà, que un aficionat es millor que treballi ab naturalitat y més ab obres de l'Iglesias; en Puig molt bé, en Colóm més ens haguera agradat si tingués més estudi de pronunciació catalana que *La Resclosa* va ferla casi en valencià; les senyores Casasas y Riera son dignes de lloansa.

Cal remarcar l'excelent presentació escénica per lo que felicitém al director artístich senyor Vilardell.

La direcció molt ben cuidada, sobretot en la darrera escena del drama.

En preparació *Nens*, de l'Emili Graells y *Malaltia de moda*, de'n Mallol.

Ateneo Pi y Margall.—En el teatre de la Marina y a benefici de les escoles que sosté aquesta entitat organisaren una funció teatral en la que a més de «Cine» «atraccions» y una garsuela castellana, feren el drama d'en J. Mo-

rató *La jova* y el quadro *El carro del vi* que varen assolir regular interpretació per part de tots.

La direcció passadora.

SANT MARTÍ.—Ateneo de Sant Lluís.—Ultimament ha sigut posat en escena per la companyia d'aficionats de la casa, el drama de don Ll. Balanzó *Sang redentora* que obtingué una regular interpretació especialment per part del senyor Mans.

Els demés coadjudaren al millor desempenyo de l'obra.

També fou estrenada la rondalla lírica en un acte y en vers deguda a la ploma de D. E. Molas y música de sos fills J. y A. y que te per titol *Bosch endins* qual argument desenrotllat ab forsa sensillesa logrà, dins del genre dit teatre d'infants interessar al auditori.

La música, apropiada.

El desempenyo a càrrech dels senyors Junca y Freixa y protagonistas els germanets Badía (J. y M.), tot plegat aplaudit.

L'estrena de la traducció del quadro dramàtich *Lo màrtir de la Eucaristia*, desempenyada pel quadro dramàtich de joves d'aquest Ateneo, obtingué el beneplàcit de la concurrència. Aixís mateix també la xistosa comedia *Fe, Patria y Amor*, acabà de fer passar l'estona divertida.

F. R. I. El Pueblo.—El quadro dramàtich d'una altre entitat correligionaria a n'aquesta y a benefici de la biblioteca dels executants, posà en escena la següent funció. La comedia *Lo pronunciamient*, el drama *El cor del poble*, y la pesa *Un cop de telas*.

L'execució en conjunt, deixà bastant que desitjar, ya que l'esmentat quadro dramàtich no té encaia prous qualitats, ni demostra el suficient afany a l'estudi y als ensaigs.

SARRIÀ.—Cine Edison.—Ab un plé a ves-sar, el prop-passat diumenge dia 21 la Companyia que dirigeix en Joseph Ferrer va posar en escena la nova y preciosa comedia d'en Folch y Torres, *L'oncle rector*.

La interpretació en conjunt va demostrar-nos que fou assaijada un xich depressa, puig algunes escenes del segon acte resultaren mancades d'unitat y fermesa.

En Ferrer, encarregat del paper de «Mossen Gabriell», no va portar-se com teniem dret a esperar d'ell; el considerem un veritable actor y no un simple aficionat, per aquest motiu havem d'ésser més severos.

En el nostre entendre no va comprendre bé el caràcter del personatge; el seu tò, el seu posat, la seva expressió eren d'un cayent místich extremat, impropï i fals, semblava que resés els salms ab aquella cantarella monòtona y invariable, com si fòs un home fortament apesarat que's trovés en mitg de difícils trànguls de la vida; en el segon acte va corregir-se quelcom, però no va conseguir treure del públich aquell extrany regust del primer.

Ademés, se va caracterisar com si fos un home de xeixante anys, en lloch d'un de quaranta com senyala l'autor.

El qui va estar acertadíssim, just d'expressió y donant al tipo tot el seu caràcter, fou en Torrens en el «Sr. Denis».

En Sostres un «Felicià» molt encaixat. El «Francesch», que va fer en Mora, va sortir molt borrós, massa encongit; no aixís en Xartat en el «Salvi» que va estar violent y malcarat com requereix el personatge, ab la bella pronunciació que tant el distingeix.

La senyora Sarbosa en la «Maria», una delícia d'ingenuitat, sentiment y ignoscencia, feu un treball digne de tota lloansa.

La senyora Quart... més valdria no parlar-ne; aquella «Lena» era tant exagerada y ordinària que no va agradar a ningú.

Després va representarse la pessa *La sala de rebre*, pels senyors Torrens y Ferrer y senyores Sarbosa y Quart, satisfent bonament a la concurrència.

Dels nostres Corresponsals

VICH.—Teatre Principal.—Diumenge passat, dia 21, debutà en aquest teatre la companyia Llorente-Blanca, posant en escena, a la tarde, el drama de l'Iglesias *Els Vells*. A la nit representaren *Terra Baixa* de l'Angel Guimerà y la impresió escènica den Juli Vallmitjana, titulada *L'Abella perduda*, publicada per aquesta Revis. ta. En *Terra Baixa* el senyor Blanca feu un Manelich insuperable. La senyora Llorente estigué molt bé en el paper difícil de Marta. Molt ingenua la senyoreta Pinet en el de Nuri. Els demés actors ajudaren al total de la obra admirablement. Foren molt aplaudits, haventse

d'aixecar varies vegades la cortina. La sala estava desanimada... molt desanimada. Tal vegada si s'hagués representat el *Conde* hi haguera hagut més gent! Que hi farem?

Durant aquesta funció poguerem veure les millores introduhides en aquest teatre. La junta de dit Colisseu, ademés de haber fet repintar la sala, ha adquirit una decoració tancada d'estil Renaixement que fa molt bon efecte y un teló de boca, molt notable per la manera original d'estar tractat, puig que sortintse del—ja vulgarisat—color vermell, usa ab molt acert el vert y el rosa. Abdues obres pintòriques son degudes al pintor vigatà Lluís Serra. Desde aquestes ratlles el felicitem coralment pels progresos que fa en aquest art.

MANRESA.—Teatre Conservatori.—Diumenge, dia 21, la companyia Barbosa-Fremont, posaren en escena les obres: *Tenorios y Pare y padri*, (tarde), *La noya maca* y *Els Zin-calós* (nit). També fou escassa la concurrència, encar que no tant com el primer dia. L'execució de les obres fou en conjunt molt acceptable, sobretot a la nit, que'ls aplausos no escasejaren puig que'ls artistes treballaren ab tot el carinyo y voluntat com si'l teatre hagués sigut plé de gom a gom.

L'apuntador es fa sentir un xiquet massa.

—Nou Porvenir Manresa.—La Junta d'aquesta entitat, ens suplica fem constar, que'n la funció donada per Pasqua, degut a la indisposició d'una actriu, es tingué de suspendre la pessa *La familia Picarot*, representant en son lloch una comedia d'un autor manresà. Nosaltres com no coneixiem l'obra ho fèrem constar tal com deya el programa.

Queda complascuda la súplica de la mentada Junta.

SEU D'URGELL.—Institut Obrer.—El diumenge dia 14 va posarse en escena, en aquesta Societat, per la companyia d'aficionats que ab tant acert dirigeix D. Ramón Samará, el drama íntim en tres actes y en prosa, original de D. Ramón Vinyas que du per títol: *Les boyres*. Tant el senyor Samará en el difícil paper de Jau, com els senyors Gaspar, Delagua y Más en els respectius papers de Climent, Quirse y March, estigueren bé. També contribuiren a la bona execució d'aquella obra els senyors Ingla (R.), Ritort, Sansa, Ingla (M.) y Ferrando. Acabá ab una sarsuela castellana posada en escena per els senyors Más, Ferrando, Soldevila, Ribas y nens Marsá, Barrull, Ribas y Guitart.

La concurrència que no fou tant nombrosa com altres vegades, premiá ab forts aplaudiments el treball de diss aficionats.

REUS.—Fraternitat Republicana.—Diumenge passat el teatre d'aquesta Societat se representaren les obretes: *Un bany rus*, *La mala nit* y *Sirena* d'Apeles Mestres, interpretades discretament per la senyoreta Bassedes y senyors Blanchart, Vallverdú, Brunet, Ferré, Aiguadé y Ferré.

SALLENT.—Centre Catòlich.—Els aficionats tenen en estudi el drama den Pitarrà *La fals*.

Van ab aquest número les darreres 16 pàgines junt ab les cobertes del popular quadro dramàtic den Ferrán Agulló y Vidal

EL SOMATENT DE GIRONA

producció que comensàrem a repartir en el número passat.

Aquesta obra la rebrán els nostres subscriptors directes, degudament enquadernada.

Les altres persones que vulguin tenir-la enquadernada, poden conseguirho en els llocs y mitjansant les condicions de costum. Preu d'enquadernació: 15 cèntims exemplar.

Els compradors de fora Barcelona podran rellir l'obra

EL SOMATENT DE GIRONA

enquadernada, als respectius corresponents.

Van també, ab el present número, les primeres 8 pàgines del darrer èxit del Teatre Català obtingut a Romea per la eminent escriptora Donya Carme Karr (L. Escardot.) ab el quadro escènic en un acte

ELS IDOLS

Poques produccions com aquesta's mereixen els unànims elogis ab que l'han rebuda premsa y públich. Les representacions de

ELS IDOLS

constitueixen un esquisit espectacle que celebren totes les persones de bon gust teatral. Creyem, donchs, que la publicació de

ELS IDOLS

serà molt ben rebuda pels coleccionadors de la nostra selecta Biblioteca literaria-teatral que desde ara enriqueix la seva llista d'autors dramàtics ab el nom prestigiós de Donya Carme Karr.

Pochs actors com l'Alexandre Nolla s'han guanyat tant depressa y ab tanta solidesa un bon lloch entre les nostres primeres figures escèniques. Encara no diu «me'n vaig» perquè té enteniment y no es dels desagrats, però podria dirho; y aleshores renyiríem... y ell sortiria perdenthi, car en Nolla es, essencialment, català y s'ha fet y ha après de mestres y al costat de mestres de la escena catalana. El gran Iscle Soler podria dirnos en alguna cosa...

Siga com vulga—que no es hora de divagacions y biografies subtils, sinó

d'anuncis substanciosos y propagandes fermes,—avuy ens toca llensar als quatre o cinch vents de la publicitat y demés, en obsequi a l'entusiasta beneficiat y simpàtic amic, la nova de que, Dissabte vinent, en Nolla celebrarà la seva funció de benefici al Teatre Principal posant en escena el gran drama den Guimerà *La Reina jove* y el deliciós sàinet den Rusiñol *Dol de olivio*...

En cada una d'aquestes obres mostra el beneficiat, ab amplitut, un aspecte distint del seu talent. En la primera es el galàn jove d'empenta. En la segona, el genèrich aplomat, sobri, personalísim... En abdues hi està molt bé y's fa mereixedor de l'èxit indiscutible que hi assoleix...

Vàginlo, donchs, à veure, cavallers, car cal encoratjarlo a l'Alexandre Nolla. Es dels que valen y porten pressa per pujar a sempre es grat fer d'escambell als que aspiren... mentres els aspirants no's tornin acometius ni siguin d'aquella mena de gent que, un cop son dalt, s'obliden de tot y, per torna, encara venten puntada de peu a l'escambell...

Nosaltres volem creure que en Nolla sabrà tenirne sempre de seny y de memoria y que sabrà agrair al públich català l'atenció afectuosa ab que l'ha distingit sempre. De lo contrari, si'ns equivoquessim, si també'n Nolla, al cap d'avall, ens resultés aprenent de «ceceador»... vaja, no volem fer amenasses: però només de pensarhi ja sentim com el bràs se'ns envà al garrot y ja sospitem cegueres que dirigeixen y tota aquella remor de desteta y trencadissa que s'arma en semblants cassos lamentables y que nosaltres som els primers en lamentar, mentres prenem alè per descarregar les altres garrotades que convinguen...

Molt bé diu.

A Romea han posat en escena *El Registro de la policía*.

No hi havia ningú al Teatre.

Però nosaltras som aquí y no pot passar sense el degut comentari aquesta representació.

En un dels pròxims números, donchs, lligarem per la cúa el famós *Registro* de Romea ab la cèlebre *Pesca dels llagostins* del Principal y de tot aquest bati-bull creyem que'n sortirà més que demostrada la necessitat imperiosa que hi ha—y apropòsit de la qual sembla que tant s'ha parlat... y fins s'ha fet aquestos dies,—de constituir una Empresa seriosa de Teatre Nacional.

El notabilíssim actor Don Lluís Puiggari, tè anunciada funció de benefici y, donats els seus mereixements y simpaties, no es aventurat profetisarli un plé.

En Puiggari, més a més, ha tingut acert en escullir les obres. Posarà en escena la deliciosa comedia den Folch y Torres *L'Oncle Rector* y la joia del teatre italià, obra mestre del gran Goldoni, *La malalta fingida*. En aquesta producció, a més del beneficiat, hi pren part la Emilia Baró que ja es sabut que fa del personatge de «Rosaura» una de les seves més celebrades creacions.

Ja saben els nostres lectors — per haverho anunciat oportunament,— que *La malalta fingida* es obra destinada a la nostra Biblioteca. Ab doble motiu celebrariem, donchs, que la reproducció de la famosa comedia Goldoniana obtingués el mateix èxit sorollós que va conseguir, aleshores de la estrena, al Teatre Principal.

Mossen Ramón Garriga, l'exquisit y flairós prosista català, tè en preparació un altre llibre, *Estampes y Calcomantes*.

La lectura de l'obra que's celebrà dilluns al «Centre Excursionista de Catalunya» fou una simpàtica y saborosa festa a la que assistiren, devotament, gran nombre d'entusiastes amichs y admiradors del autor.

Tots els presents, encantats de la bella lectura, profetisaren a Mossen Garriga un èxit falaguer.

Ja parlarem, aixís que's publiquin, de les *Estampes y Calcomies* del simpàtic Vicari de Serdanyola.

Als compradors de
“De Tots Colors”

*Presentant aquest nombre en la Llibreria Millá,
(Sant Pau, 21), se'ls farà entrega gratuïta de un*

Catàlech de comedies

Repertori sense dames

*Catàlechs verament pràctichs: ab noms d'actors, actes,
vers, prosa, personatges de cada obra y preus del
exemplar. (Més de 500 títols diferents).*

Llibreria Millá, Sant Pau, 21
Barcelona

*Gran assortit de drames, comedies, sainets, diàlechs y
monòlechs.-Pròximament se publicarà la joguina còmica*

LA SARDANA DELS GEPERUTS